

[Ib Nørlund]

fuldt ud respekteret, sådan som hr. Lars Emil Johansen just har været inde på det.

Lovforslaget holder vigtige områder uden for hjemmestyrets kompetence, som pålægges andre begrænsninger under stadig påkaldelse af det, man kalder rigsenheden – som der som bekendt ikke må raffles om ifølge statsministeren. På andre områder, navnlig dem, som i den nuværende situation er mest umiddelbart omstridte, bevæger man sig i snørklede formuleringers dobbeltbundethed.

Det er naturligvis udmærket, at man anerkender det grønlandske folks grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne rigdomme, som det hedder, men det er ikke godt, når man i bemærkningerne vil gøre dette til en følelsesmæssigt bestemt politisk principklæring, hvorom man siger, at den næppe kan gøres til genstand for juridisk fortolkning. Dér synes jeg man mærker hensigten, og det vil stå til det grønlandske folks videre anstrengelser at forvandle erkendelsen af grundrettigheder fra et parapsykologisk ordspil til realiteter.

Et andet område er Grønlands forhold til EF og den slags. Uanset forskellige mundtlige forsikringer om, at det vil stå det grønlandske folk frit at stemme sig ud af EF – hvad det sandelig har grund nok til – har man end ikke i bemærkningerne villet sætte dette løfte klart og utvetydigt på papiret, og det er mistænkeligt. Jeg vil dog mene, at de analogier, som trækkes til den færøske hjemmestyreordning, også giver den grønlandske befolkning juridisk ret til at gå samme vej som Færøerne i forholdet til EF.

Forslaget er alligevel formuleret ud fra den forudsætning, at det ikke sker, men det kan dog ikke være lovmageres opgave at opstille den slags forudsætninger; her må det grønlandske folk råde. Og når man undskyldende siger, at man da ikke kan give Grønland rettigheder, som riget i forvejen har afgivet til EF, er der grund til at advare det grønlandske folk om følgerne af en dobbeltunderordning, både under riget og under EF som en høj over høj. Det bliver ikke lettere at bære. Vi beklager endvidere, at man heller ikke denne gang har fulgt vort forslag om i konsekvens af anerkendelsen af det grønlandske sprog som hovedsprog, som det hedder, også at forelægge forslaget i en grønlandsk tekst af lige gyldighed.

Afgørende for udformningen af den grønlandske nation vil være dens kontrol med samfundets økonomiske grundlag, med produktivkræfterne og deres udvikling, med uddannelsen af de nødvendige grønlandske kadre. Det grønlandske folk vil derigennem også have mulighed for at sikre en ikke-kapitalistisk udvikling af det samfund, som det stræber efter at bygge op, og dette vil være meget afgørende for, om det kan forsvare sig mod multinationale monopoler og andre kapitalistiske spekulanters overherredømme. Men det er et spørgsmål, som kun det grønlandske folk selv kan løse gennem en målbevidst kamp, som nok kan blive kompliceret, men som vil have et stort socialt fremskridt som løn. En sådan vej må bygge på udviklet Kooperation og andelsdrift i det grønlandske samfunds grundlæggende erhverv, en udvikling, som jo er i gang, men som de her foreliggende forslag ikke tager sigte på at støtte.

Det vil også være nødvendigt at overtage en del af KGHs apparat og sætte det i folkets tjeneste. For dette er der i lovforslagene åbnet en dør på klem, kan man sige, men det vil kræve en yderst aktiv demokratisk kamp at forvandle de derved åbnede muligheder til virkelighed. I dette spørgsmål afgøres imidlertid meget af det grønlandske samfunds fremtid.

Danmark har som sagt påtaget sig en forpligtelse til også materielt at støtte det grønlandske folks bestræbelser i sådanne retninger. Når Z-partiet foreslår at sige sig fri for disse forpligtelser og blot lade den private kapital rase, er det for så vidt en logisk videreførelse af dets almindelige tilbageskridtspolitik. Men tænk blot, om transportudgifterne til udstederne skulle lægges på forbrugsvarernes priser!

Danmarks politik over for Grønland burde bygge på en klar anerkendelse af det grønlandske folks ret til national selvbestemmelse. Det gør de foreliggende forslag ikke, og det vil man komme til at angre, for udviklingen går alligevel den vej. Man skal erindre, at ret til selvbestemmelse ikke er ensbetydende med pligt til adskillelse. Skred man til dette under de nuværende forhold, ville man udsætte sig for at blive kastet i grams til de mest imperialistiske og monopolistiske magtstræbere. Men en rigsenhed, der ikke bygger på den ligelighed, som retten til selv-